

ارتقا

ادبیات - فنون عسکریه و بحریه
ونایع و تجارت و زراعت و صنایع
و معارف و امور نافعه و اکتیهای فقراتدن
باحث مصور جریده در . هر نوع خصوصیات
ایچون غرتله نك مدیری طاهر بکه مراجعت اولنور

(ارتقا) نك ۱- تانیول و طشره
ایچون بر سنه لك آتولسی ۳۳
غروشدر . پوسته بولی مقبولدر .
صافتی بالجله ارباب قله آچیقدر . هر الی قلم
طونان یازدهیلیر . مرکزی باب عالی
جاده سنده «معلومات» اداره خانه سیدر .

Journal illustré IRTIKA

Bureaux: 40, rue de la Sublime-Porte,
(Imprimerie Tahir bey) Stamboul.

استانبولده نسخه سی : ۱۰ پاره یه در شمدیلک جمعه کونلری نشر اولنور طشره ده نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

اوبیات

آمار منظومه

دوام سودا

درون سینه ده بر قلب زاردر کیدیور
اوقلب ایچنده عجیب انکساردر کیدیور
همیشه ضربه سی آواز یاردر کیدیور
او ، وار اولدینی کوندن بو واردر کیدیور
غبار پاره ده بر اغبرادر کیدیور

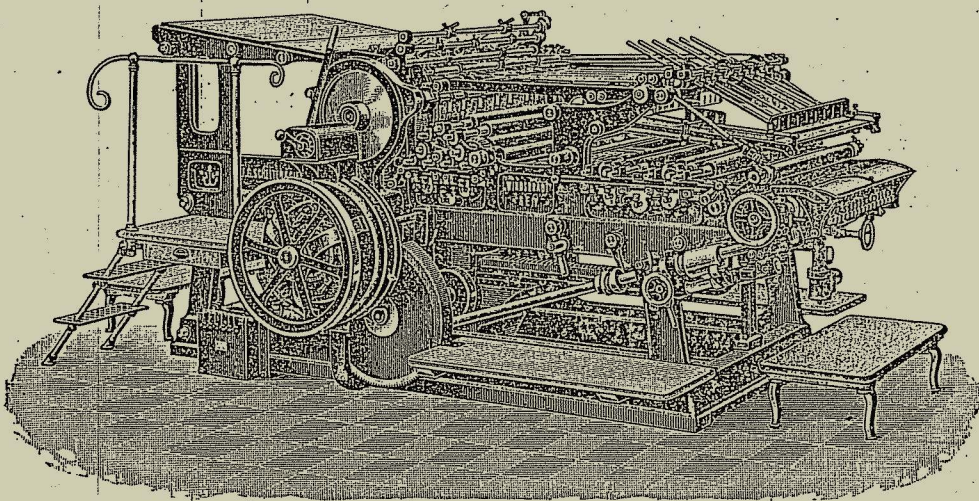
کوکل که - شفتت اومار یارکینه پروردن -
ایم امیدین ایدر باددن ، کبوتردن
کورر آنک یوزینی هر شکوفه تردن
صورار او کلبدنی فجردن ، شفقردن
کدرلی ، نشوولی بر انتظاردر کیدیور

کوروب گذارش جوبار سرعت آیینی ،
کنار جویده کی سبزه زاری ، نسیرینی ،
آکوب او یرده کچن ماجرای دیرینی ،
آقیتدم آه ایدرک اشک حسرت آکینی
دیار یارم آقار جوباردر کیدیور

بن ایلمشکن آنک راهنه حیاتی هبا ،
طوتار ایکن بنی منظور اعتبار ادبا ،
نیچون ایدر بکا زاقندن اول نکار ابا ؟
آنک سوزنده ، اوزنده نه بولدی که عیبا ؟
رقیب پاکسه بر اعتباردر کیدیور

حیات حادثک «اچا !» عدمدر انجامی
بودهرده اولانک خاله منعطف کانی :
اونودیلور آدی محو اولمسیله اندامی !
اثر پراقتش اولان اهل همتک نامی :
صبحا حشره قدر پایدادر . کیدیور

عمر اچیا

سایه معارفوایه حضرت جهانبایده مطبعه من ایچون لایسقدن جلب ایله تیناً ولادت هایون هینت
مقرون حضرت خلافتیناهی روز فیروزنده نشر ایدلش اولان اسبوعی معلومات غرتله سنی رنگلی
اوله رق طبع ایدن صوک سیستم تیوغراف ماکنه سی

آمار منظومه

زوالی نادره !

بر قیش کیجه سی ایدی . اطراف ،
عمیق برصمت و سکوت ایچنده خوابیده
بولنیور انسانی فوق العاده تهییج و تدهیش
ایدیوردی .

ساعت برچق ایدی . فقط نادره نك
ایکی آیدنبری نحیف ، زمین وجودینه عارض
اولان خسته لك ، زوالی قیزجغزی اوقدر
رنجیده ، اوقدر نیزار ایدیوردی ، که :
گاه والده سیله همشیره سی باهریه عطف
انظار ایدیور ، گاه شکسته پر قوشلر کی
یتاغندن قیملدانیوب اشکابه خونین دو -
کیوردی . بو نونهال ادب : روزشب دو -
شونیور ، کوزلرندن جریان ایدن یاشلر
یناقلرنده عادتاً انجماد ایدوب دورویوردی .
اشته او اقشام کوچوچک دهن لرزه دارندن
دوکیلن سوزلر ، حیات لطیفی ایچون بر
خاتم مؤلی و مؤیدی ایدی . اوت ! نادره
بوهنکامده شفیق ورحیم اولان والده سنه
خطاباً :

«آنه ! مسعود زمانم بو پزمرده یتاق
ایچنده ناصل کچدی . دنیا دینلن بو دار
مخت واضطرابدن برکون ، بردقیقه اولسون
مستریج اوله مدم» دیدی .
والده ؛ سوکیلی و عقیف قیزجغزینک
بودوغری و مصیب سوزلری اوزرینه خلی

دوشوندی . و بونی متعاقب - چوچق
کی - آغلامغه باشلادی . بو حال غم
آوری کورن مینی مینی باهره همشیره سنک
یتاغی اوجنه یناشه رق نادره نی بر قاق
دفعه اویدی . اوقشادی . صکره
والده سی کی دوشونمکه قویولدی .
بو ائناده والده سنک تشویق و ابرامیله
همشیره سنک یاندنن آیرلیدی . والده ایسه
ایکیده برده هم دوشونیور ، هم ده
نادره نك صولش ، لطافتی طیران ایتش
اولان چهره سنه اللرنی تماس ایدیور ،
درجه حرارتک آن بان تزاید ایتمکه
اولدینی حس ایدنجه : وجهنده غیرمأمول
براصفرار مشهود و منظور اولیوردی .

بیچاره والده ! دوچار اوله جنی فلاکت
ومصیبتی درک ایدیور ، لکن جریان ایدن
احوالی باهریه آکلاته میور ، کتم ایدیوردی .
باهره ایسه حقیقه فطین بونکله برابر همشیره سنه
قلباً و وجداناً مربوط اولدیغندن والده سنک
تسلی امیزلقدیلرینه هیچ اهمیت ویرمیوردی .
او ، یالکز دوشونیور ، یالکز آغلا یوردی .
بعضاً معزز والده سی نادره نك یاندنن آیریلرکن
باهره ، درحال همشیره سنه تقرب ایدوب
قونوشیور ، قریباً اعاده عافیت ایده جکنی
خوش و لطیف برادا ایله سویلیوردی . لکن
زهی خیال محال ! . . . بو حال اسف انکیزدن
خبردار اولان مرحمتی ، عالی جناب بردوقتور
راحتی ترک ایدرک نادره نك معاونتته شتاب
ایلدی . قیو چنغراغی طنین انداز اولنجه :
باهره حزین برصدا ایله «کیمدراو» دیدی .
«دوقتور کلدی . آچیکز» جواخی آلیر
آلماز بر سرعت خارق العاده ایله والده سنه
کیدوب دوقتورک کلدیکنی سویلدی . بیچاره
نادره دوقتورک کلدیکنی ایشیدیر ایشتمز
خفیف خفیف تبسم ایتدی . و «دوقتور
بکا نه یابه ییلیر!» دیدی . دوقتور بوسوزلر
اوزرینه باهره ایله برلکده اوطیه کیردی .
درین بر صورتده معاینه ایتدی . فقط
هیات ! . . . دوقتور معاینه نی متعاقب «مراق
ایتمکز . قیز ای . اوله حق !» دهرک یرندن
قالقوب اوطه دن چیقدی . سوقاق قیوسنی
سداتمک ایچون کیدن بدبخت والده ، عودتنده
مردیونک اک اوست باصه مغنی چیقارکن

شرقی

غبطه ایلر شهرت و اقبالکه ارض وسما
عزتکله ای شه کشور کشا بیکلر یشا
کائنات ایلر خلوص قلبه بویله دعا
نقرات

عزتکله ای شه کشور کشا بیکلر یشا
اسکداز :

خیریه بنت خلیل

مديد بر «اووخ»! ايشتدى . برسير سريغ
ايله قوشدى . او طه به كيردى . لكن نادره نك
تسليم روح ايتديكى كورونجه : بر واويلاي
عظيم ايله اطرافى چينلادى . بواننده قومشو
خلقى برر ، ايكيشر طويلانغه باشلايدىلر .
بونلر ؛ هنوز اون ايكي ياشنى تجاوز ايتيان
نادره نك والده سانه بيان لغزيت اينديور ،
افسوس ، كه : زوالده سكوت اينديور ، يالكز
ياشنى صاللامقه مقابلده بولونيوردى .
باهر ايسه بوسوزلى . ديكه ميوب آغلايور ،
آراسرا همشيره سنك يتاغنه يناشه رق وداع
ايدرجه سته باقيوردى . الك نهايت صباح اولدى .
نادره نك برتابوته قويه رق مزارستانك بركو .
شه سنده كوميدلر . او ، بوكون بر ييغين
طوپراق آلتنده مستور بولونيور .
زواللى نادره !...

ته دىلى شعبان افندى زاده :

ادم رضا

ترجمه نمونه لرى

كله ر عينا

قزاوى يه دى مونته بن ، مجنونه لر طيبي .
مترجمى : آتاميان ، ناشرى جيوه لك .
ايشته كتابك اوستنده كى عنوانلر بونلر!
فرانسزجه به آشنا بر چوق آرقاداشلر مه
« قزاوى يه دى مونته بن » نامنده بر محرر
طانيرمىسكر ؟» ديه صوردم . جواباً « خير! »
« قزاوى يه دى مونته بن » دكل ، « قساويه
دومونته بن » نامنده بر محررى طانيرز !»
ديديلر ،

متعجابه ايلك حيفه نى چويردم ، برنجى
باب باشليور :

« ميلادك ١٨٧٤ سنه سى مايسنك اونجى
كونى مارسليانن پارسه روان اولان تيموربول
سرعت قطارى يولجىلى مياننده ياشليجه برازك
ايله هنوز كنچ چاغنده برقادين بولنوب اركك التمشى
چككن وقادين ايسه اوتوزبش ياشنده انجى وارايدى .
مترجمك ترجمه نى پك زياده التزام ايتديكى
« تيموربول سرعت قطارندن » اكلاشيليور !
هله « روان » كه سنى شوراده استعمال ايديشى
قطارك صوكي آقوب كيتديكى كوسترمكه ددر .

بارك الله مهارتدر بو

اثر پاك بلاغتدر بو

انسان ، ترجمه به محتاج اولان بو ترجمه
نمونه لرى كوردكجه تحف برشاعرك ، سعدينك :
اى مرغ سحر عشق زير واته بيا موز
كان سوخته را جان شد آواز نيامد
بيتيه باشلايان قطعه سنى :

بيلم زو ! نه جبر جبر ايلديورسك ؟
صوص اى زهر ك غوشى ! بد آواز
پوران به باق كوپوغلو حيوان !
اتشده يانارده هيج طيناز !...
نظميله ترجمه ايتمه كى در خاطر ايديور .

« مرقومه نك اوفه جق اللرى ظن ايدرسك
برلرزه ناكه ناي به دوچار اوله رق صيق صيق
تيتريوردى . »

مسئله اويله دكل ! شوسطرلر يازاركن ،
مترجمك قلمى بر هرزه خاكدانى به كرقار اولان .
رق آره لق آره لق جيزيلديوردى اويله دكل ؟
« موديس — ايوجه ميسك ؟ »

« اوت ، چوق ايويم ... دكز بنى برباد
ايتشدى ... ظن ايدرسك شمندوفرده
بورغونلق آلام ... »

بردور نوعلم ايزمور !... آره ده صيره ده
« شوطن ايدرسك » نه اولويور ؟...

« تيموربول قطارى يكدن بوله چيتمش اولوب
ساعته التمش كيلومترو قطع مسافه ايدرك پارسه
طوغرى طيران ايتمكه ايدى !... »

قوزوم سويله !... شو قطار نامنده كى
قوشك قانادلى اوزونميدى ، قيصه ميدى ؟
پارسه دوغرو اوچاركن اوتديعى ، اوتمه ديمى ؟
« كنچ قادين يكدن اوبوشوب ظن ايدرسك
اوقويه دالدى ... »

آراتق ظن ايتم !... چونكه چوق
اولويور !... ظن ايدرسك ظن ايدرسك ...
نهر بوطن ايدرسك ؟... بيقدق !... الا الله !...
انسان ظن ايله ياشارمى ؟... شاعر :

« ظن ايدرسك بزه مته كيرمش آفتاب
يوسفك نوررخندن اولسه پيراهن سكا »
ديمش اما ، بومقامده دكل !...

« ... واغونك بنجره جامنى اشاغى قايدردى . »
بوراده قارئن كرام ايچون چوق دقت
لازم !... اويله اكلاشيليور كه واغونك
هر طرفى جامدندر !... برده بنجره جامى
وارمش !... بوجام اينزمش ، قايارمش !...
هابيليك شونى !... واغونك ايچنده قايدير
اقدده اوينارلر مش !... ايشته امريهانك نوايجاد
واغونلرى بويله در !...

« كنچ قادين بونى ديهرك وتيسم ايدرك ...
آه ! بو « ديمك » ايله « سويله مك »
بيننده كى فرق ! « كنچ قادين بونى ديهرك »
دينيله جك يرد « كنچ قادين بويله سويله رك »
دينسه خطامى ايدلش اولور ؟ انسان بويله
غريبه لرى كوردكجه :

« آكلادم ااموفق اولادم آكلانغه
آكلامق عالده آكلانق قدر مشكلميدر ؟ »
سؤ اللى ايراد ايتمكه نى اختيار قالييور !
« كنچ قادين برطار مجروح كى ... »
شوترجمه نى ترجمه ايتسه ك بوندن « كنچ
قادين براوان ياره لى كى » معناسنى استخراج
ايدرز . يازملى اوچامازمى يا ؟ ديمك ايتيور

ايسه ، بوندن ده برشى اكلاشلاماز ! زواللى
شاعر لره قيزارلر ده « المعنى فى بطن الشاعر ! »
ديرلر . بيلم نچون « المعنى فى بطن المترجم ! »
ديزلر ؟ اولورمى يا ؟... بو حفسنلق دكل ؟

شفدى ترن يعنى قطارك سرمآمورى ...
ايشته شيمدى آكلادق ، شيمدى به قدر
بيلمور ايدك . مكر شفدى ترن ... ديمك
قطارك سرمآمورى ديمك ايش !... عجايب !...
« عربيه كترمه كيدن ايتاسيون مآمورى
اوفه جق وضعيف بر باركيز قوشولى كه نه برعربه
كتيردى . »

بن آتاميان افنديك يرنده اولاديم ،
بوعربه به يينمك ايچون ، ظن ايدرسك ، تيتردم
يوللر ده تانغير توغور ايتدكجه دى اكه سندن
چيقارسه چامورلره سريلمك لازم كلر !...
شيمدى شفدى ترن ده يوقدر كه او كا لاف
آكلاده لم !...

« ... وانك الان بايغين وبلا حركت بولندينى
كوره رك يوركى قالييوردى . »

يورك !... يعنى قلب ديمك ! يورك
چارپارمى ، قالقارمى ؟ اذعان به ياهو !...
ادراك به مونشر !... واى !... خبرم يوق !...
وزنلى ؟...

اذعان به ياهو ادراك به مونشر
مستغلاتن مستغلاتن !... نه ايسه !...
شيمدى شعر بختنده دكلز يا !... بزكلم ، رومانه .
« ... مرقومه قزل سوزلر نه هيج قولاق
ويرمه مش ... »

« مرقومه » ديدكدن صوكره « قيز »
ديمكه لزوم وارمى ؟ انسانك ، مصرلى نهاد
بك مرحومك مشهور بر قطعه سنى براز تغيير
ايله :

« اويله جاهللىك كه اجهللىرى تجهيل ايدر
هپ سكا مجهولدر عالنده كى معلوملر
بينمزه سوزينه مطلق سكاشاپلاق آناز
برتحف مرقومه بر قيز ، درت نفر مرقوملر »
ديهجى كليور !...

« روزا - ياخود برقدح سود ... اشى ،
ماندى بولنز بر سودمز وار ... »

« اش » نه ديمك ، « مانند » نه ديمك ؟
« برقدح سود ... هه مى ؟... »

« هه مى ؟ » ديمك ، بوراده « اولمازمى ؟ »
ياخود « ايترمىسكر ؟ » مقامنده ميدر ؟
« سوكللى زوجه سنك جسمى ياننده يالكز
قالدى ... »

بوراده كى « جسم » زوجه دن عبارت
دكيدر ؟ يوقسه زوجه نك جسمى يوقيدر ؟
بوزوجه ميدر ، هيولاميور ، جانلميدر ،
جانسزمى در ؟ يينيزمى ؟ يينمزمى ؟...

بوكون ادبياتمى اشغال ايدن اك مهم
مسئله ترجمه مسئله سيدر ترجمه لسانه بحق واقف
اولاميان بوكى عجمى مترجملر براز دور كونه سانه
سويله مكي اوكرنسلر ، اوندن صوكره اثر
مهارتلى كوسترسلر !

ترجمه بيلمه دن اثر ترجمه سانه قالشقمق
كونلج اولدينى قدر مؤلفك شهرت نه نصيه
ايراث ايتك مضرتنى ده توليد ايدر . ايلر كى
مقاله مزده تفصيلات لازمه ويريله جكدر .

محمد جلال

ترجمه نمونه لرى

ژورژ اسپرو

— ١ —

حيات

كيجه نك ضياى سوزانى ، هواى نسيمى
ايجروسنده خارقه لر كوسترن برشعشه زرین
كى موج ايدنيوردى . پاس Passy تپه لرندن
نظر ، هروقتدن زياده اوزمان ، بربله دكل ،
بلكه بر جهان اولان ساحه نى پايان اوزرنده
انبساط ايدنيوردى :

١٨٦٧ سنه سى عمومى سركىسى ، بوها فروز
پارسده عصر ك بوتون قواى جاذبه دولكشنى سنى
جمع ايلمشدى . ازهار مدنيت ، تام حياى
نورسيدكى دورنده اك شديد رنگلرى ايله
پارليور ، وحتى رايجه لر ينك شدتى ايجروسنده
نابديداوليور . اوروا حاكمدارلرى ، حكومتك
صوكنجى دفعه وجوده كتيرمش اولدينى
برغمايش شعشعه بارى استماعه كليورلردى :
قنون ، صنايع : بدايع جديده سنى قنابور
بر سخاوت ايله اطرافه صاحيوردى . بو ،
اشخاص واشيانك برسكران عمومى سنى مته سنده
ايدى . موسيقيه باشده ، آلايلر يورويشنى
ايدنيور ؛ سريع السير كردونه لر هر طرفنده
قارشولاشيور ؛ ميلونلر جه نفوس ريختملرك ،
خيابانلرك ، توزى ايجروسنده حركت ايدنيور ؛
فقط شوتوز بيله ، غروب ايتمكه اولان
كولشك انوارى ايله تذهب ايدرك بلده بابده
آكىنى (پارس) برهاله متوجه به بركزه -
دييوردى . قبلر ، جاكلر ، قوللر نير
رخشانك انعكاساتى سايه سنده تنورايدنيوردى
اوزاقدده ؛ صداردن ، غمغمه لر دن برسيلايه
مغلغه قاريشمش اوركستره سملرى ايشيديليور
وبوليله ضيادار ، بروز بر توافشانى تعقيب
ايدرك ، روحده شادى وسعادتن عبارت
برحس براقيوردى . اوراده ، ثروت وزند
كيسنك خدق صواسنه ايريشمش بويوك بر قومك
بازرزه مكنى بر خلاصه جسم صورتنده بيدار
ايدى .

بولونديغمز پايى شاهقه لر ننده ، بابل
حكومتى ادوارنده اولدينى كى جويبارك جريان
نازىنى فوقنده آصيل باغچه تراچه سنده ،
باش پارماقله استنادايدن ايكي مخلوق بوتماشى
غلغه زانى سير ايدنيورلردى . درياى بشريتك
بومتحرك سطحنه حاكم بر كر دابك اولانجه
اجزاي فرديه سانه نسبتا لطيف انزواكله لر دن ده
مسعودانه ، جهان عوام پسندانه به تاريشمقسز